

Handläggare
Jonas Zackrisson
Telefon: 08 - 508 25 169**Till**
Socialnämnden
2020-02-18

Redovisning av lex Sarah 2019

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner redovisningen av samtliga inkomna lex Sarah-rapporter, information, utredningar och beslut under år 2019.

Lena Lundström Stoltz
FörvaltningschefJenny Swärd
AvdelningschefAnn Wångmar
t.f. Avdelningschef

Sammanfattning

Med lex Sarah avses en skyldighet för en verksamhet att rapportera, utreda och åtgärda när det finns misstanke om eller påtaglig risk för missförhållanden. Syftet med lex Sarah är att utreda och åtgärda brister i den egna verksamheten för att på så sätt stärka verksamhetens kvalitet. Förvaltningen har under år 2019 mottagit 20 rapporter om misstänkta missförhållanden enligt lex Sarah. Av de inkomna rapporterna har åtta händelser efter utredning bedömts utgöra missförhållanden inom ramen för lex Sarah. Av dessa åtta missförhållanden har två bedömts utgöra allvarliga missförhållanden och anmälts för vidare hantering hos IVO. De missförhållanden som har uppmärksamrats och rapporterats till förvaltningen härstammar huvudsakligen från avvikelser kring rutiner, riktlinjer eller arbetssätt.

Bakgrund

Som del av ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete ingår att på årsbasis redovisa förvaltningens arbete med lex Sarah. Med lex Sarah avses de regler om vissa skyldigheter för anställda att rapportera och för dem som bedriver verksamhet att åtgärda när det gäller missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden i verksamheten. I Stockholms stad är det de nämnder som handlägger

eller utför någon form av verksamhet enligt Socialtjänstlagen (SoL) eller Lagen om särskilt stöd till vissa funktionshindrade (LSS) som omfattas av dessa bestämmelser. Socialnämnden har delegerat beslutsfattande i lex Sarah-ärenden till avdelningschef vid socialtjänstavdelningen, respektive avdelningen för nyanlända. Socialnämndens individutskott tar del av samtliga ärenden och handlingar som rör lex Sarah-ärendena.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen respektive avdelningen för mottagande av nyanlända och behandlats i förvaltningsgrupp 2020-02-12, samt funktionshinderrådet 2020-02-13.

Ärendet

En genomgång har gjorts av samtliga inkomna lex Sarah-rapporter, information, utredningar och beslut under år 2019.

Inkomna lex Sarah-rapporter och information

Förvaltningen har under år 2019 mottagit 20 rapporter om misstänkta missförhållanden enligt lex Sarah. Av dessa avser en av rapporterna en upplysning från entreprenad om att de utrett ett misstänkt missförhållande. Entreprenader som bedriver verksamhet på uppdrag av förvaltningen är skyldiga att informera om misstänkta missförhållanden och hur dessa utreds. Förvaltningen ansvarar dock inte för utredning av dessa ärenden.

Tabell 1: Antal inkomna rapporter per verksamhetsområde

Barn & ungdom	3
Ekonomiskt bistånd	7
Funktionsnedsättning	1 ¹
Kvinnojoursverksamhet ²	1
Vuxen/missbruk	8
Totalt	20

Antalet inkomna rapporter har ökat jämfört med år 2018 och den vanligaste rapporteringsorsaken är brister i rättssäkerhet. Under år 2018 var den vanligaste rapporteringsorsaken brister i fysisk miljö.

Inkomna rapporter kategoriseras utifrån åtta kategorier, beroende på vad som rapporteras. Missförhållanden enligt lex Sarah är ofta komplexa och kan härledas till flera kategorier, men i denna redovisning tas enbart hänsyn till huvudsaklig kategorisering.

¹ Här avses den upplysning som inkommit från entreprenad.

² Till kategorin *kvinnojoursverksamhet* räknas bland annat kvinnojoursverksamhet, akutboende, härbärge, med mera.

Tabell 2: Antal och typ av missförhållande som rapporterats

	BoU	Ek. B.	FH	Kv. Jour	Vux	Totalt:
Brister i bemötande					2	2
Brister i miljö, utrustning, teknik	1		1			2
Brister i rättssäkerhet		7		1	6	14
Brister i utförande av insats						
Ekonomiska övergrepp						
Fysiska övergrepp						
Psykiska övergrepp						
Sexuella övergrepp						
Övrigt	2					2
Totalt:	3	7	1	1	8	20

Inkomna rapporter som ej avser missförhållanden

När en rapport om ett missförhållande eller en påtaglig risk för sådant tas emot, görs i första skedet en bedömning om det rapporterade avser ett missförhållande enligt lex Sarah. Bedömning görs av ansvarig lex Sarah-utredare inom socialtjänstavdelningens stab utifrån rådande bestämmelser och riktlinjer för lex Sarah. I de fall bedömning görs att händelsen inte avser ett missförhållande inom ramen för lex Sarah, gör avdelningschef ett ställningstagande att inte inleda utredning. Huvudsakligen rör det sig istället om avvikelser där det inte finns någon direkt konsekvens för den enskilde. Under år 2019 togs ställningstaganden att inte inleda utredning för tre inkomna lex Sarah-rapporter.

Tabell 3: Antal ställningstaganden att ej inleda utredning

Barn & ungdom	1
Ekonomiskt bistånd	1
Funktionsnedsättning	
Kvinnojourns verksamhet	1
Vuxen/missbruk	
Totalt	3

Utredningar som ej avser missförhållanden

När en utredning om ett missförhållande färdigställts fattas ett beslut om huruvida det rapporterade utgör ett missförhållande eller inte. I sammanlagt sex av de utredningar som genomfördes under år 2019 fattades beslut att det rapporterade ej utgjorde något missförhållande eller påtaglig risk för sådant. Här kvarstår dock två utredningar som ännu inte är färdigskrivna.

Tabell 4: Antal utredningar som ej avser missförhållanden

Barn & ungdom	2
Ekonomiskt bistånd	1
Funktionsnedsättning	
Kvinnojoursverksamhet	
Vuxen/missbruk	3
Totalt	6

Missförhållanden

Inkomna rapporter som bedöms avse missförhållanden enligt lex Sarah fördelas till en lex Sarah-ansvarig som utreder och kartlägger händelseförloppet. Av de rapporter som inkommit under året avser sammanlagt åtta utredningar missförhållanden enligt lex Sarah.

Tabell 5: Antal utredningar som avser missförhållanden

Barn & ungdom	
Ekonomiskt bistånd	4
Funktionsnedsättning	
Kvinnojoursverksamhet	
Vuxen/missbruk	4
Totalt	8

Tabell 6: Antal och typ av fastslagna missförhållanden

	BoU	Ek. B.	FH	Kv. Jour	Vux	Totalt:
Brister i bemötande						0
Brister i miljö, utrustning, teknik						0
Brister i rättssäkerhet		4			4	8
Brister i utförande av insats						0
Ekonomiska övergrepp						0
Fysiska övergrepp						0
Psykiska övergrepp						0
Sexuella övergrepp						0
Övrigt						0
Totalt:	0	4	0	0	4	8

Allvarliga missförhållanden

Av bestämmelserna för lex Sarah framgår att missförhållanden som bedöms som allvarliga ska anmälas till Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO). För att ett missförhållande ska bedömas som allvarligt ska den inträffade händelsen medföra allvarliga hot mot eller konsekvenser för den enskildes liv, hälsa, eller säkerhet. Av de fastslagna missförhållanden som utretts under år 2019 har två rapporterade händelser bedömts utgöra allvarliga missförhållanden.

De aktuella händelserna avser dels ett ärende där information om beslut om ekonomiskt bistånd, till följd av ett systemfel, skickats till obehöriga personer. Dels ett ärende vid Boende- och behandlingsenheten där Bostad Först av misstag skickat känsliga personuppgifter i ett gruppmail till obehöriga anställda i staden och en elev vid en av stadens skolor. IVO har återkopplat i båda ärendena och fastslagit att förvaltningen uppfyllt sin skyldighet enligt bestämmelserna om lex Sarah och att ytterligare utredning ej bedömts nödvändig.

Åtgärder

Lex Sarah är en del av det systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs inom all socialtjänst. Syftet är att identifiera och avhjälpa brister för att motverka att de missförhållanden eller risker för sådana som uppmärksammas uppstår igen. Vid rapportering av ett missförhållande ska verksamheten uppge vilka åtgärder som vidtagits, dels för att avhjälpa missförhållandet och dels för att motverka att liknande missförhållanden uppstår igen. De missförhållanden som uppmärksammas och rapporteras till förvaltningen härstammar huvudsakligen från avvikelser kring rutiner, riktlinjer eller arbetssätt. Följaktligen är således de vanligaste åtgärderna översyner av dessa och riktade kunskapsinsatser. I samtliga av de lex Sarah-ärenden som hanterats under 2019 rör alla vidtagna åtgärder förtydliganden av befintliga rutiner eller upprättande av nya.

Respektive verksamhetschef ansvarar för att de åtgärder som vidtas följs upp och att de får en bestående effekt.

Socialtjänstavdelningens stab följer löpande upp lex Sarah-utredningarna och vidtagna åtgärder och stöttar vid behov verksamheterna i arbetet för att säkerställa och upprätthålla god kvalitet.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer att det inte är relevant att genomföra någon jämställdhetsanalys i detta ärende. Syftet med lex Sarah är att stärka verksamheterna i deras kvalitetsarbete genom att granska identifierade brister och systemfel, oberoende av den drabbade individens kön.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner redovisningen.